

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 17. ANULU XII.

Sabiu, in 27 Februaru 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Problemele Sinodului.

Publicaramu in nr. premergatoriu cerculariulu Episcopescu, prin care se conchiama Sinodulu Bisericei greco-orientale din Transsilvania pe 22 Martiu la Sabiu. E unu semnu bunu, ca biserica noastra scie folosi pausa, ce o face de asta data politic'a, pentru de a se ocupa atatu de seriosu de afacerile sele; dar e unu semnu si mai bunu pentru starea noastra bisericesca, ca pe candu unu altu Ierarchu vecinu—intielegemu pre Esc. Sea Par. Episcopu alu Bucovinei — cerca a deslega cestiunile cele mai vitale ale diecesei sele prin unu felu de informatiuni scrise cerute dela cati-va barbati mai competinti, pe atunci biserica noastra transsilvana, adeveratu canonicesc si adeveratu constitutiuinalminte, pentru deslegarea acestoru intrebări tine Sinodu. Deosebirea intre aceste doué forme, de a audi parerile, pasurile si dorintiele biserice, este forte mare; nu vomu cerca a o desfasura noi, caci e evidente pentru ori cine, care va sa mediteze unu momentu asup'a ei; de aceea si marturisimu fara reserva, ca dupa parerea noastra cererea celoru catoru-va informatiuni in scrisu dela barbatii bucovineni va sa servasca si po te servi numai spre aceea, ca pe bas'a acestoru informatiuni sa se elaboreze unu felu de proiecte de legi, unu felu de sub-stratu pentru unu fiitoriu Sinodu, de care inseza atat'a de multu tier'a vecina si sor'a noastra buna.

Dar sa nu ne slobozimu la asemenari, ca sa nu paremu partinitori! Cerculariulu Episcopescu aduce in legatura Sinodulu acest'a cu celu din 1860; caci acel'a, tinutu in 24 25 si 26 Octobre 1860. hotarise in siedinti'a sea II. § 12. *) „ca la intemplantia aceea nenorocosa, candu n'aru urma resolutiuni dorite in obiectulu restaurarei Mitropoliei noastre pana la S. Georgiu 1861, in urm'a caror'a aru trebui sa urmeze convocarea Soborului, precumu se intielege de sine insusi, atunci. . . . Preasfinit'a Sea Parintele Episcopu negresitu sa conchiame iarasi Soborulu diecesanu pe Duminica Mironositiilor, adica pe 8 Maiu 1861. etc. Acesta conchiama se si facuse, dar fiindu tempurile neoportune, trebui sa se revoce, si astfel Sinodulu, ce era sa se adune in 8 Maiu 1861., e convocat pe 22 Martiu 1864, va sa dica mai numai dupa 3 ani.

In ce stadiu se afla caus'a Mitropoliei noastre astadi, nu suntemu informati de ajunsu; dar cu tote ca diuarele iarasi vorbescu mai tare de acesta cestiune importanta, totusi o lunga esperintia ne a nvetiatu a nu fi optimisti in nimicu ce e bunu pentru noi. Preste totu caus'a Mitropoliei noastre se pare a nu fi inaintatu intru atat'a, incatu aru pretinde importantia si santitatea ei, — o mpregiurare acest'a, carea negresitu rusinezam mai multu pre impede-catori, decatu preimpede-cati. Nu ne vomu pripi in sa cu dejudecarea lucrului, ci vomu ascepta raportulu ce credemu ca se va face din partea Ven. Scaunu Episcopescu in caus'a acest'a, de carea depinde atatu de multu unitatea bisericesca, cultur'a spirituala si morala, si prin urmare venitoriulu natiunei romane din Austria. Credemu in sa, ca nu preocupamu intru nimicu dorintiele si aspiratiunile credinciosiloru Romani de relega greco-orientala din Transsilvania si din tota monarchia, deca vomu esprime modest'ane dorintia, ca Sinodulu nu se va dissolve, fara de a aduce vreo decisiune meritoria si energica in acesta cauza. Transilvanii nu mai pot fi surdi la vocile fratiloru sei din Ungari'a, Banatu si Bucovin'a cari striga 'n lumea larga, ca nu

mai pot ajunge la o stare normala cu trebile lor bisericesci si scolare.

De aceea dar, fiindu caus'a Mitropoliei noastre unu adeveru istoricu, care de-lu voru denega omenii, lu voru proclama petrile, si fiindu totdeodata o cerintia imperativa a presintelui, o datorintia santa a Bisericei noastre catra sine insasi, de aceea, repetimu speranti'a si credinti'a noastra: ca Sinodulu negresitu va aduce unu concludu multiamitoriu pentru toti interesatii in privinti'a acest'a. (Va urma.)

Protocolu,

ce s'a luat in siedinti'a Comitetului Asociatiunei transsilvane tinuta in 1 Martiu c. n. 1864. sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia dd. membrii Comitetului: Petru Manu, Dr. Pavelu Vasiciu, Nicolau Pope'a, Sav'a Barcianu Popoviciu, Dr. Ioann Nemesiu, Secretarulu II. Ioann Russu Cassierulu Ioann Brote, Controlorulu Aless. Bacu si Archivarulu Vis. Romanu. D. membru alu comitetului Iacobu Bolog'a din caus'a unei bole periculose intre unii membri ai familiei, nepotendu fi de fatia la siedintia, si-a datu consensulu seu la tote lucrurile acelea.

(Continuare si capetu.)

§ 12. Secretariatulu raportéza, cumca din unele locuri au incursu summe de bani pentru eternisarea memoriei poetului laureatu Andreiu Muresianu, si cere a se lua dispositiunile, ce se voru pare a fi de lipsa. — DD. Cassieru si Controlorulu se insarcineza, a primi in depositu banii incursi spre acestu scopu si a duce socotele deosebite despre acci'a, publicandu totodata summele si numele oferitoriloru.

§ 13. Se citește raportulu Archivarului Asociatiunei despre cartile cumperate pentru bibliotec'a Asociatiunei in urm'a decisiunei Comitetului dto . . Maiu si 6 Octobre 1863. — Fiindca unele din opurile acelea inca nu sunt completate: asiá comitetulu deocamdata nu se afla in positiune a pote assemna spre acestu scopu decatu summ'a de 117 f. 94 xr. v. a. adica pretiulu esemplareloru complete.

§ 14. Totu cu asta ocaziune Archivarulu Asociatiunei face propunerea, ca Comitetulu sa binevoiesca a lua dispositiunile de lipsa pentru clasificarea cartiloru sosite pe calea ofertelor in folosulu bibliotecei Asociatiunei. — Comitetulu decide, ca pentru clasificarea cartiloru daruite in folosulu bibliotecei Asociatiunei sa se denumesca o comisiune din membrii Comitetului, carea sa aiba missiunea de a revede si a face clasificarea de lipsa intre cartile daruite, rezervandu-se totdeodata adunarei generale a Asociatiunei ulterioarele dispositiuni, ce se voru afla de lipsa in asta privintia. — Ca membri acestei comisiuni se denumescu in persoanele ddloru: Dr. P. Vasiciu, Nic. Pope'a si Dr. Ioann Nemesiu.

§ 15. Facendu-se propunere pentru elaborarea temporaria a unu proiectu de programa pentru adunarea generala viitoare, ce se va tine la Hatiegu in 1 Augustu: Comitetulu afla cu cale a decide, ca d. Secretariu primariu Georgiu Baritiu sa fia poftitu a elabora respectivulu proiectu de programa, si pana la inceputulu lunei lui Maiu a. c. a-lu tramite la Comitetulu Asociatiunei.

§ 16. Se mpartasesce Comitetului responsulu dlui Colectoru Vas. Moldovanu cu privire la scrisorea Comitetului dto 16 Octobre 1863, prin carea acelu d. Colectoru in urm'a reclamarei dlui Jude processualu Teodoru Ladai facute cu ocaziunea adunarei generale dela Blasiu, — cumca adica dlui aru fi platitu tax'a de membru ordinariu pe anulu 1863. inca in 1 Ianuariu alu acelui anu, raspunde, cumca d. Reclamante ce e dreptu i-a platitu tax'a de 5 f. inca la inceputulu lui Septembrie 1862., in sa acesta taxa i s'a computatu pe anulu, in care a platitu, adica pe 1862, ear nu pe 1863. Apoi alta taxa, si inca in 1 Ian. 1863, dupacum afirméza resp. d. re-

*) Vedi: Actele Soboreloru Bisericei greco-resaritene din Ardealu din 1850 si 1860, — cari se afla de vendiare la tipografia diecesana in Sabiu — pretiulu 50 xr. — si cari sunt de trebuintia neaperrata pentru toti, ce au chiamarea mediata ori imediata de a conlucra la afacerile acestei Biserici. (Red.)

clamatoru, nu i-a platitu de locu.— Sa se poftésca Rm. D. Vicepresiedinte alu Asociatiunei, — la care a reclamatu, cá sa binevoiésca a-i impartasi respectivului d. reclamante acestu respunsu.

§ 17. D. membru alu Comitetului Nicolae Popea propune, cá respectivii DD. colectori ai Asociatiunei, sa fia poftiti pe calea Jurnaleloru natiunale, a starui pentru trami-terea tacselor prescise din partea membriloru ordinari ai Asociatiunei pre anulu 186³/₄. — Acésta propunere se priimesce de Conclusu alu seu, din partea comitetului.

§ 18. Secretariatulu reportéza in ordine despre sumele incurse la fondulu Asociatiunei dela siedinti'a din urma, tinuta in 6 Octobree 1863, cu acea observatiune, ca sumele incurse pana la 2 Novembre anulu trecut s'au publicatu in nr. 99 alu Telegrafulu Român, ear celelalte se voru publicá in nrii cei mai deaproe, si anume: a) prin Escel. Sea D. Presiedinte s'au tramsu din partea d-lui Protopopu Nicolau de Crainicu din Dobr'a 5 f. cá tacs de membru ord. pe anulu 186³/₄; b) Prin d. Secr. I. G. Baritiu dela d. Colectoru din Brasiovu Ioann G. Ioan cá tacs de m. ord. pre a. 1863. 112 f. v. a. c) Prin d. Prot. din Lipov'a Ioanne Tieranu 13 f. 40 xr. cá contribuii anuale si colecte; d) Prin d. Colectoru din Poian'a N. Ciugudeanu 17 f. 20 xr. cá oferta din partea junimei române din Poian'a; e) Dela d. Ioanne Dumbrava Capelanu castrense 5 f. v. a. f) prin d. din Oradea mare Ioanne Gozmanu 13 f. v. a. g) dela d. Advocatu din Aradu Lazaru Ionescu pentru 3 esemp. din protoc. adunarei gen. I. a 60 xr. 2 f. 80 xr. h) prin d. Colectoru Stefanu Valeanu Protopopu in Ardasatu 30 f. v. a. cá taxe pe a. 186³/₄, i) prin D. Protopopu Alimpiu Barboloviciu din Borsia 10 f. cá taxe de m. ord. pe 186³/₄, k) prin d. Iuristu A. Densusianu dela d. Lad. Olteanu 5 f. tax'a pe anulu 186³/₄, l) Deadreptulu la cass'a Asociatiunei dela mai multi membri s'au priimitu 51 f. v. a.; m) dela Esc. Sea D. Vicepresiedinte gub. Lad. de Popu 1 f. tax'a pentru decretulu de membru fundatoru, n) prin d. Practicantu gub. (?Red.) dela d. Dr. Basiliu Pascu 10 f. v. a. tax'a de m. ord. pe anii 1863 si 1864; o) prin d. Administratoru Protopopescu din Nocrichiu Greg. Maieru 24 f. cá taxe anuale, p) prin d. Protopopu din Turd'a Ioann Antonelli 10 f. taxe pe 186³/₄, r) prin d. Dr. I. Nemesiu deadreptulu la cass'a Asociatiunei dela doi membri 12 f. v. a. dimpreuna cu tax'a pentru decretu. — Se ia spre sciintia.

§ 19. D. Consiliariu Dr. Pavelu Vasiciu, referéza in caus'a stipendiilor Asociatiunei, cu acea observare, ca D-Sea, pre lenga meseratarea constatata, sia luat de punctu de plecare cu deosebire progresulu eminente alu Concurentiloru, referéza, cumca preste totu, aci computandu atatu cele 7 stipendia de câte 100 f. destinate pentru auditorii de drepturi catu si cele 6 de câte 50 f. v. a. destinate pentru Gimnasisti, suntu 72 de concurenti la aceste stipendia.

Comitetulu luandu in serioasa pertractarea conferirea cestiunateloru stipendia, si avendu in vedere conclusele adunariloru gen. II. si III. cu privire la acestu obiectu si-a statoritu de punctu de manecare, firesce pre langa meseratarea constatata, urmatorele doue conditiuni: a, ca acei teneri concurenti, cari in anulu trecut s'au bucuratu de usuarea vre unui stipendiu alu Asociatiunei, sa-lu capete si pre a. scolasticu curente, deca si-a pastratu calculi cei buni; b) ca dintre multi concurenti buni, in catu se póte, sa se impartiesca cei mai buni (se in-tielege si morali), de stipendiele Asociatiunei.

In urmare a acestor'a, Comitetulu Asociatiunei a decisu cu unanimitate, ca cestiunatele stipendia sa se asemneze in modulu urmatoriu — 1) Cele 7 stipendia de câte 100 f. destinate pentru auditorii de drepturi, sa le capete Moise Bransce Juristu in alu III. anu, Procopiu Lazaru Juristu in II. anu (acest'a a avutu in anulu trecut), Michailu Stragianu Juristu in anulu I. (au avutu in anulu trecut stipendiu de 50 f.) Antoniu Schiau Juristu in IV. anu; Ioanne Nichit'a Juristu la Pest'a in III. anu; Comanu Chicea Juristu in I. anu, Ioanne Candrea Juristu in III. anu. — Juristii stipendiatii Asociatiunei, cari studiaza la Academi'a c. r. din Sabiiu voru debui sa dee man'a de ajutoriu Secretariului Asociatiunei in lucrarile scripturistice ale cancelariei Assoc. in sensulu conclusulu adusu in siedinti'a a II. a adunarei gen. tinute la Blasiu in 8 Septembrie 1863 p. 23.

2. Cele 6 stipendii de câte 50 f. destinate pentru gimnasisti, se conferéza teneriloru: Aureliu Isacu, auditoriu de Clas. VII. gimnasiala c. r. de statu in Sabiiu, Zacharia Benn'a auditoriu de Clas'a VII. la gimnasiulu evangelicu din Sabiiu; ambi acestia au avutu si in anulu trecut, apoi lui Ioanne Micu stud. in VII. cl. la Blasiu; Ghéja Ieronimu in VI. cl. la gimnasiulu evang. din Brasiovu, Nicolae Olariu in VI. cl. in gimnasiulu de statu din Sabiiu si Georgiu Muresianu in VII. cl. in Gimnasiulu luteranu dela Brasiovu.

Aceste stipendia se voru priimi dela cass'a Asociatiunei pre langa cuitantii vidimate de catra respectívele Directiuni, care voru si incunoscintiate despre stipendiatii resp. ai Asociatiunei, danduse totdeodata si la cass'a asemnatiumile de lipsa.

Ear D-lui referinte alu stipendiiloru Dr. Pavelu Vasiciu, i se esprime multiamita din partea Comitetului. —

§ 20. D. Controloru Al. Bach, aducandu inainte, cá manufacturele la espositiunea din Brasiovu concediute D-lui spre vendiare, nu se potu nici de cumu vinde cu pretiulu stabilitu de comisiunea stimatoriá din Brasiovu, si cumca a-eele jacandu nevendute se strica si se consuma cu mare dauna, propune, ca comitetulu sa binevoiésca a lua alte m-esuri in asta privintia si anume in privinti'a scaderei pretiului stabilitu, carele e prea mare. —

Decisiune. Vinderea atinselor manufacture si cu pretiuri mai moderate, resp. mai estine, se concrede in bun'a aflare si chipsiurea D-lui cassieriu si controloru, cari se voru sei acomoda dupa imprejurari.

Cu acestea siedinti'a comitetului Asociatiunei, se incheia pre la 12 ore.

Andreiu Baronu de Siagun'a m. p.

Presiedinte.

Ioanne V. Russu m. p.

Secretariu II.

In caus'a Metropoliei române

greco-orientale din Monarchi'a austriaca aflamu dupa „Bucovin'a“ urmatorele:

„Despartirea Metropoliei române de cea serbésca peste scurtu tempu va trece in o fasa noua. De partea romána lucra cu deosebire Episcopulu Siagun'a, spre a se desface insusi si pre Episcopii sufragani de catra patriarchatul carlovitanu. Dupa cum aflamu din isvóre de incredere, sa fia sositu in dilele din urma dela M. S. Imperatulu, la cancellari'a aulica ungara o preinalta decisiune, carea demanda, cá in celu mai scurtu tempu sase faca inca odata cercetari profunde in privinti'a acestui obiectu, pe bas'a caroru apoi sa se póta aduce o hotarire definitiva“

Unu necrologu.

Sabiiu in 25 Februaru. Astadi iar avuramu in Sabiiu o serbatore trista: immormentarea professorelui de cantu in institutulu diecesanu, d. **Ioann Dragomiru**, carele dupa o bola de langore de 2 septemâni reposa alaltaieri la 2 ore dupa amedi in cea mai frumoasa etate de 30 ani. Cea mai minutiósá grija a mediciloru si cea mai frageda tractare a parintiloru, cari dela nceputulu bólei alergasera ambii din Apoldulu sasescu la Sabiiu si pana la resuflarea din urma nu se clatisera de langa patulu iubitului uniculu loru fiu, — nu fusera in stare a amaná ór'a mortii. Institutulu diecesanu perde intr'ensulu pre celu d'antâiu alu seu professoru, care introdusese in scola cantarea cea sciintifica regulata pe note si cá atare fuse incatu-va intemeiatoriulu corulu de music'a vocala, care este unulu din ornamentele cele mai frumoase ale institutului nostru. Immormentarea a fostu un'a din cele mai alese. Tinerimea normala si gimnasiala, carei'a reposatulu fusese parte si catechetu, asemenea cea dela academi'a c. r. de drepturi se aflase in mare numeru impreuna cu dd. professori respectivi; ear tinerimea pedagogico-teologica din institutulu diecesanu, condusa de professorii sei, se nfatisiasa intréga. Band'a militara dela reg. Mazzuchelli si corulu tinerimei diecesane esecutara schimbându-se marsiuri de jale si stichuri de cele sublime din comór'a cea copiosa a bisericei nóstre. Preste 100 facile, precum si unu stégu negru — semnu juniei — infrumsetiau conductulu. Cá preoti slujitori functionara PP. Protopopi Pannoviciu, Boddilla si Hannia si Parintele Ieromonachu Germano. Conductulu plecá dela nr. 15. din strad'a macelariloru, si insotitu de o multime nenumarata de ómeni, (Románi nu numai din Sabiiu, ci si din impregiurime) ajunse la biserica din Suburbialu Iosefinu, unde se citira rogatiunile de deslegare si se immormentara remasitiile trupesci. Professorulu B o i u rosti la grópa câte-va cuvinte privitoare la funest'a serbatore, ear corulu incoroná ceremoni'a cu poesi'a lui Bolintineanu: „Cá robulu ce cánta“. — Dorerea parintiloru, cari dupa 19 ani de studiu prin strainatate vedu pre fiulu loru punendu-se in mormentu, si inca in pamentu strainu, nu vomu cercá a o descrie; ea e nemarginita. — Ear fericitului adormitu: fia-i tierán'a usióra si ámintirea neperitóre!

Unu testamentu dreptu monumentu.

Din Oradea mare ni se serie: In 2 Febr. a. c. reposa aicea

o femeia nobila cu numele Ecaterin'a Manuilovits veduva de Domokos, fiica Illustr. sale Maximu Manuilovits, fostulu ôrecandu preside Consist. in Oradea mare si mai pe urma Episcopulu Versietului, in etate de 69 ani.

Acesta veduva lasa dupa sine o avutia de 14,000 f. v. a. in bani ga'ta; si ca o femeia fara familia, si pe catu de crescuta, pe atata si buna la sufletu, avutia sea asifelu a testat'o:

Afara de alte manuntisiuri

Bisericea gr. res. din Oradea mare, ce are chramulu Adormirei 2000 f. v. a. Bisericea gr. res. din suburbiulu V. Velenceze ce are chramulu Michailu si Gavriilu 1000 f. Bisericea gr. res. din Versietu 1000 f. Fundatiunei Jigaiane 2000 f. Si apoi diplomele si portretulu Tatane-seu voi sa se pastreze, pentru memoria, in Bisericea Oradiei mare.

Mai pe urma avutia ce va ramane peste aceste legate, sa o mostenésca rudeni'a sea cea mai de aproape de aicea, Ann'a Rozvány de Ghilarszky, cuaceea togmela in sa, ca dupa mórtea ei aceea sa devina in dispositiunea Com. bisericesci din locu; si rudeni'a sea Ann'a de Ghilarszky in totu anulu sa faca pentru dens'a parastasu catu va traie ea, cu care ocaziune totdeun'a 50 f. sa imparta la seraci.

Comunitatea bisericesca, de locu, cumu se incunoscintia despre aceste dispositiuni atatu de marinimose si filantropice, determin'a, si din partea sea in totu anulu pentru reposat'a si parintii ei a se tine parastasu in sambat'a nainte de diu'a cuviosului parinte Maximu dupa sinaxariu. Fia-i tieran'a usiora! F.

Ungari'a. Pest'a 1 Martiu 1864. Indata dupa inchiderea sesiunei senatului imperialu se vorbia prin tote cercurile despre conchiamaarea dietei Ungariei si a Croatiei, si acest'a se crede'a cu atatu mai multu, cu catu pe de o parte guvernatoriulu tierei se afla in Vienn'a si confera mai in tote dilele cu cancelariulu aulicu, eara de alta parte reprezentantii Ardélului in senatulu imperialu, trecendu pre aici, inca ne adusesera dela Vienn'a mangaiarea acest'a. Noi Romani ne-amu bucuratu maitare despre acest'a, caci deca se va conchiama diet'a, atunci negresitu provisoriuulu, ce ne amaresce atatu de multu viet'a si ne impedece cu atat'a silnicia desvoltarea, va caut'a sa incede, si vomu intra in constitutiunea garantata prin diplom'a din 20 Octobree 1860; prin urmare prin comitatele desu locuite de Romani vomu ave capi constitutiionali din sinulu nostru si vomu scapa in unele comitate de straini, eara in altele, unde de prezentu domnescu capi de Romani, despre cari in sa se dice, ca mai bine sub straini, caci celu putinu atunci nu ne va mustra consciintia, eara inimicii nu ne voru poté scote ochii cu ei, *) — in aceste comitate se voru denumi Romani, cu simtiri adeverate nationale, seu celu putinu prin autoritatea deslegatei opiniuni publice acei lupi nedumeriti se voru infrena intru catu-va.

Candu asceptamu noi mai cu sete conchiamaarea dietei, si speramu, ca Ungari'a preste doue trei luni va ave alta fatia, illusiunile nostre se nimicira prin aceea ca presentia guvernatoriulu in Vienn'a nu e de felu in legatura cu conchiamaarea dietei, ci numai cu fometea, ce domnesc in Ungari'a, si cu denumirea unoru demnitar mari prin comitate si la consiliulu locotenente regiu din Bud'a. Cu acesta ocaziune in comitatulu Temisiului, precum aveamu noi temere, s'a denumitu de administratoru comitatensu unu Némtiu! Sperantiele nostre, de a ne vedé dupa atate plansori celu putinu odata drepturile respectate, neau insielatu si de asta data. Barbatii, ce stau in fruntea Ungariei, au mai imultitu nedreptatile, ce dela inceputulu provisoriuulu au comisu fatia cu drepturile natiunei romane, si asi'a cu catu ni-a fostu de dulce speranti'a, despre conchiamaarea dietei si despre incetarea provisoriuulu, cu atatu ne e mai dorerosa acum'a insielatiunea. O mica sperantia de mangaiare ni-a ramasu inca, caci se dice de comunu, ca nou denumituulu administratoru aru ave de devisa dreptatea, si ca cunosce ranele comitatului, cari trebuie sa le vindece. Vomu vedé, deca va exercita si fatia cu Romani dreptatea, si va aplica amplotati, precum cere dreptatea, in cercurile romanesce, Romani; vomu vedé, deca va respecta garantat'a de Maiestatea Sea limb'a romana, fara care nu poté fi dreptu, fiindu acestea ranele cele mai dorerose ale Comitatului. Tempulu ne va convinge si despre acest'a.

Precum a scrisu corespondintele din Vienn'a in corespundintia sea, publicata in Nr. 4. alu Telegrafulu a. c., intarescu si eu, ca barbatii nostri de incredere n'au fostu pasivi, ci candu au auditu, ca in comitatulu Temisiului e vorb'a de unu administratoru némtiu, ei au protestatu energicu in contr'a unei atari mesure, si au cerutu pe bas'a parolei M. Sele, date cu ocaziunea incorporarei Banatului, atatu de capu alu co-

*) O sageta si mai ascutita asup'a amplotatilor rom. o retinuramu in tub'a Redactiunei.

mitatului, catu si la innaltulu consiliu regiu din Bud'a, pre unii barbati bravi si loiali din sinulu natiunei nostre. Protestulu lor in sa, ca multe alte petitiuni si reprezentatiuni, nu s'a luat in considerare, ci precum se vede apriatu, s'a pus ad acta. Deca drepturile natiunei nostre nu se respectéza de felu; deca pronunciatele preinnaltele intentiuni ale Maiestatii Sele atatu de cumplitu se ignoréza de catra organele, ce suntu chiamate a le implini, atunci cine va mai cuteza a se indoi despre adevérulu, desceperitu in plansorea Romaniloru banatieni, substernuta M. Sele in 25 Iuniu a. t., unde anume cu reducere la caus'a acest'a citimu:

„Maiestate! Noi Romani din Banatu nu potemu, de catu de nou sa ne convingemu, ca barbatii de statu magiari pre cari gratia M. Tale i-a chiamatu a guverná tier'a unguresca, ori catu sa fia ei altmintrea de intiepti si loiali, pentru recunoscerea si respectarea drepturilor si interesselor nostre nationale si limbistice, si preste totu pentru promovarea desvoltarei si prosperitatii nostre nici au inima nici pricepere, ba nici macaru cuvenituulu respectu de preinnaltele ordinatiuni, emanate in acesta privintia.“

Aflu cu cale a cita si a constata acest'a aici cu atatu mai vertosu, cu catu chiaru acum'a se vorbesce pe aici prin cercurile celeinformate, ca, fiindu chiaru acum'a aceea plansora in desbatere la innaltulu consiliu locotenente, chiaru pasagiuulu suscitatu aru fi, carele aru casiona domniloru respectivi cea mai mare dorere de capu!

In fine aflu de interesu a mai adauge ce-va la caracteristic'a situatiunei politice si din alta parte.

Nu sciu, deca se va fi observatu si airea ca pre la noi, ca de unu tempu incóce din diferite parti magiare se facu repetite incercari de apropiare intre unii corifei ai natiunei magiare si unii fruntasi ai nostri. (De ar dá ceriulu, ca conducatorii sororei natiuni magiare sa se fia convinsu candu-va, ca, afara de o adevarata solidaritate si fratiatare cu noi, nu poté esiste adevérat'a salute nici pentru dulce-ne patria comuna in generalu, nici pentru natiunalitatea magiara in specialu!)

Informatiunile, ce avemu noi din partile Aradului si ale Temisiului, cauta sa marturisimu, ca nu suntu calificate de a ne imbucura cu ce-va sperantia de dorituulu resultat in acesta privintia, si ni-arú paré forte reu, deca si numai umbr'a lipsei de resultat aru cade in partea nostra. Deci chiaru cu scopu, de a constata inaintea lumei si a istoriei, caus'a acest'a, aflu de lipsa a aminti aici o intemplare plausibila.

Facendu-se adeca si aici la noi din mai multe parti la mai multi barbati ai nostri, parte mediulocitu, parte nemediulocitu incercari si intrebări in privintia unui programu pentru infratire patriotica si natiunala, unu ilustru barbatu alu nostru, alu carui nume nu sum autorisatu a-lu publica, in locu de postituulu programu a indreptatu acest'a declaratiune catra provocatori:

„Fratii magiari aléga din barbatii loru cei eminenti pre trei cei mai onesti, mai intiepti, mai devotati patrioti si mai zelosi natiunalisti. Innaintea acestor'a fia-ne noue iertatu a ne desfasura cu sinceritate starea si pusetiunea nostra natiunala; apoi densi inchiapiésca-se pre sine si adorat'a loru natiune—cu sinceritate de ómeni de omnia—in starea si pusetiunea nostra, si studieze si defiga ei insi acele conditiuni si garantii cari le-arú afla ei de neaperata lipsa si le-arú pretinde spre ascurarea esistintiei, si desvoltarei si culturalei natiunale; acele conditiuni si garantii, acordate cu onórea natiuni magiare, Romani le voru accepta si subserie pe nevediate, si unu compromis pe temeiulu acelor'a va fi imbratsiatu cu entusiasmu!“

Acestu programu, deca mi-e ertatu a-lu numi asi'a, socotu, ca e calificatu de a demústrá cu evidentia, ca barbatii nostri de frunte nici nutrescu in peptulu loru tendintie estravagante, nici suutu unelt'a vre unei intrige politice straine. Cine in sa ascepta, ca conducatorii Romaniloru banatieni si ungureni pentru nisce interese meschine sa ajute eu i-va la sugrumarea natiunei nostre si la saparea mommentulu nostru natiunala, acel'a fia convinsu, ca s'au insielatu!

Unu Banatienu.

Bucovin'a. De pe apa Bistritiei, in 25 Februaru 1864. Nesce cunoscuti de ai nostri, venindu dela Cernauti, ne aducu iarasi scirea, cumca professorulu gimnasialu de acolo, d. Rudolffu Neubauern, afara de chipurile, de cari se folosescu gazetarii spre a capeta abunanti la gazetele sele, totu mai intrebuintéza inca chipulu seu cu totulu particularu. Elu adeca provóca si indemoa in scola, pe stráté, a casa, in scurtu unde-i dá man'a, pre invetiacei gimnasiali a se prenumera si a-i castiga prenume-

raffoni la gazet'a s'a „Bucovin'a“, imbiindu-i sa desfasiere mai alesu parintiloru sei folosulu gazetelor si anume folosulu gazetei „Bucovin'a.“

Noi nu negamu folosulu gazetelor, nice nu sustinemu, ca cetirea lor, in tempulu de facia n'aru fi o ocupatiune de totu imperativa, dara afirmamu, cumca cea mai buna recomandatiune pentru ori ce gazeta e gazet'a in sa-si. Insa deca gazetariulu promite multu si face de totu putinu, anuntia un'a si face alt'a, ba, ca diuarele cele mai multe, chiaru si contrariulu: atunci numai acei si mai potu perde timpulu cu gazet'a lui, carii nu sci u alege graulu din neghina si carii se indetuleza cu ce, catu si cumu li se da.

Pe langa aceste scaderi mai cade asupr'a d. Neubauern si prepusulu, ca domni'a lui nice pana n' diu'a de asta-di nu s'a lasatu de tendinti'a s'a germanisatori'a, o impregiurare, care-lu discrediteza de toru naintea publiculu nemetiu.

Noi am dori dara, ca d. Neubauern sa-si caute garantiile pentru vieti'a gazetei sele acolo, unde suntu in adeveru de gasitu. — —

Varietati si noutati de di.

(Necrologu. *) P. Petru Bulzanu, Parochu gr. orientalu in Laculu—negru si Vicariu protopopesu, reposa in 18 Octobru 1863., relasandu 5 fii si 3 fiice impreuna cu veduv'a preotesa curmata de dorere. Toti cati au cunoscutu caracterulu de Preotu si de Romanu alu reposatulu, jelescu mortea lui cea prea tempuria. Fia-i tieran'a usiura!

Esamenale semestrale in institutul diocesanu pedagogico-teologicu decurgu in septemana acesta. Presidiulu, fiindu Esc. Sea Par. Episcopu cam patimitoriu, ear P. Protosinchelu absinte, lu porta P. Protopopu Pannovicu.

(Multiamita publica.) Din partea subscrisei se aduce onoratei Reuniuni a femeiloru Romane din Brasiovu pentru darulu celu onestu, care s'a primitu si destinatu la diu'a cununiei densei—o via multiamita publica, cu acelu micu adausu, ca Dumnedieu sa intrevina, pentruca poterile acestui institutu sa totu cresca, si asi se devina in placut'a pusetiune, a mai pota intinde mana de ajutoriu si fatia cu alte sorori; si pentruca acestu institutu sa predomneze multe sute de ani! Buciumu (distr. Fagarasiulu) in 6 Martiu 1864.

Veronic'a Dobrin, mirasa.

Prospectu politicu.

Proiectulu pentru tinerea unei conferintie pentru desfacerea causei germano-danese, se pote privi dreptu nulla. Franci'a—de buna sema ca sa-si resbune asupr'a Engliterei, carea inca nu priimise propunerea lui Napoleonu privitoare la unu congressu enropeanu — n'a spriginitu acestu proiectu, Dani'a firesce inca nu, Austri'a si Prussi'a s'au aretatu indiferenti, ori se va tine ori nu se va tine acesta conferintia, si asi ea remase pe josu. Ochii Europei suntu indreptati acum mai cu sema asupr'a micei Danie, carea pelanga tota micimea sea desfasura o energia, unu curagiu, o cerbicia, cari pe de o parte ne arata, catu de tare e o tiara, unde domnesce solidaritate intre domnitoru si supusi, ear de alta parte ne face a crede, ca la spatele Daniei sta vreun'a din poterile cele mari, de buna sema Franci'a, ba pote Franci'a si Engliter'a, cari ambe au interesu de a nu lasa pre Germani'a sa se prea intaresca. In amendoune casele senatulu imperialu danesu s'au priimitu mai cu unanimitate (afara de patru voci) si fara desbatere adress'a catra Regele, in carea se dice, ca tier'a e gat'a a aduce ori ce jertfe pentru continuarea resboiulu si pentru sustinerea integritatii si onorei Daniei, si regelui se aduce gratularea si multiamita tierai, pentru ca a calcatu in urmele precedessorulu seu sin'a suspendatu — dupacumu cereau staturile straine — constitutiunea din 18 Novembre 1863. Adress'a incheia: „Deca increderea imprumutata lega astfelu rege si poporu, cu inimavesela voru pota caut'a ambiila rezultatele resboiulu presinte. Traiesca regele! Traiesca brav'a nostra armata! Traiesca iubita nostra patra! — Regele promise a fi totdeun'a cu poporu seu. — Va sa dica Danii suntu gat'a a se bato pana la cele din urma. Cu catu Danii se nmetiescus mai multu, cu atat'a si alianti'a atatu intre Austri'a si Prussi'a, catu si intre ele si ceealalta Germania devine mai strinsa, si desbinarile escate intre ele suntu complanate mai de totu.

*) Suntemu rogati, acumu dupa 4 luni, a priimi acesta notitia, carea o priimiramu numai pentruca sa alinamu dorerea celoru remasi. Dintr'alte d. coresp. sa nu se mire ca n'amu adus'o pan'acumu; caci dreptulu de a ne mira e alu nostru, carora ni se serie destre acesta numai dupa patru luni! Red.)

Din campulu resboiulu.

In positiunea armatelor aliene nu s'a facutu in dilele din urma nici o schimbare. Danii se ntarescu din respoteri in siantiurile dela Düppel; pe tota diu'a lucra cate 6000 feciori. Gen. prussu Wrangel, pelanga tote incercarile de a-lu retine in postulu lui de comandante supremu alu trupelor aliante, si-a datu dimissiunea, si comand'a suprema era paci a se incredintia printiulu Carolu din Prussi'a; dar desavoiundu-se imputarea ce i se facuse, si dandu-i-se voia de a inainta in Lütland, si-a retrasu dimissiunea si a remasu in postu. Si de partea danea a dimissiunatu comandantele supremu de Meza si n' loculu lui s'a denumitu generalulu Gerlach. Tota armata danea, angagiata la lupta, face 25—30,000 feciori, dintre cari cam a trei'a parte in fortareti'a Friderici'a. Ministrulu danesu de resbelu sa fia dispusu, ca pana n' 15 Martiu toti Holsteinesii (Nemti) din armata danea sa se dimita. — In 3 Martiu c. n., dupa telegramele printiulu Fridericu Carolu, a fostu o ncaieratura vivace intre anteposturile dela Düppel si Wielhoi; perderile de ambe partile au fostu mici. — Marin'a danea a nceputu a blocu porturile germane.

Mai nou.

Diuarele nemtiesci iara alarmeza lumea cu miscari resbelice din Itali'a. Unu manifestu alu regelui Victoru, prin carele bataliunile se intarescu pana la 507 feciori, si mobilarea mai multoru bataliuni de guarda, potu sa aiba vre-o insemnata serioasa, dar potu sa fia si numai demonstratiuni militare.

„Hermannstädter Ztg.“ etc. aduce in numerulu seu de alaltaeri o scrisore a ministrulu turcescu Aali pasi'a indreptata catra principele Cuz'a, prin carea cestui din urma, aducendu-se aminte de tractate mai vechi si mai noue, i arata, ca nu are cuventu sa inarmeze, dupacumu inarmeza. (Port'a seu ministrulu si-au uitatu, ca tractate au esistatu si mai inainte si cu tote acestea Romani'a—fiindu de dens'a comdamnata a fi cu manile gole—au fostu bantuita chiaru decatra Turci'a protrectice, si rupta de celu carele s'au sculatu mai de diminetia. De studi'a ministrulu turcescu istori'a patriei sele si a tieriloru invecinate, nu potea serie ce au scrisu.)

In tempulu din urma s'au votatu de camera mai multe proiecte de insemnate, precum cele de inarmarea tierai si acum de nou concessiunea la cladirea drumulu de feru in Romani'a moldoveana cu o majoritate insemnata de 70 voturi contra 16.

Nr. 79—1

EDICTU.

Rafila nascuta Rokfsin din Mehkerék, inca in a. 1860 1 di Novembre au inceputu procesu de totala despartire in contra barbatulu seu Parteniu Trajanu; deci acel'a se indatoreza, ca pe 28 Apriliu a. e. dimineti'a la 8 ore sa se infatisieze naintea subscrisulu judetiu consistorialu, caci la casu din protiva si in nefiinti'a lui de fatia se voru decide cele prescise de SS. Canone ale bisericei nostre dreptu marturisitoare.

Din siedinti'a consistoriala, din 10 Februaru 1864 tinuta in V. Velenceze.

Consistoriulu gr. orientalu din Oradea mara.

Preturile de piatia

din Sabiu, Marti in 25 Febr. (8 Martiu) 1864.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de coda „	3	7
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	80
„ de midilocu „	2	53
„ de coda „	2	27
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	73
„ de midilocu „	1	67
„ de coda „	1	60
Cueuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	7

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vienn'a 26 Febr. (9 Mart.) 1864.

Metalicele 5%	71 33	Actile de creditu	177 80
Imprumulu nat. 5%	79 30	Argintulu	119 70
Actile de banca	771	Galbinulu	5 73